

ශීර්ෂය 308- තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශ වලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශය 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2020 ජූනි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2020 සැප්තැම්බර් 28 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, 2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති අංක 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව පිළියෙල කළ එම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදුකරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති සම්පිණ්ඩන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන්ගෙන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක අවප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බවට අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ජර්කාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබලවන්නේ දුස්සන්ධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභරීමෙන් වංචාවක් ඇතිවීමට හේතු වන බැවිනි.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය හා 38 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප බවට,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන වක්‍රලේඛ විධිවිධානවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
<hr/>	<hr/>	<hr/>
<p>(අ) 2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති හා රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛ අංක 271/2019 හි 3.5 වගන්තිය ප්‍රකාරව ඉතිරිවීම්වලට හේතු දැක්විය යුතු වුවත් ඉතිරිය රු.101,420,388 ක් වූ වැය විෂයයන් 3ක ඉතිරියට හේතු දක්වා නොතිබුණි. එම වැය විෂයයන්වල ඉතිරිය සියයට 17 සිට සියයට 45 දක්වා වූ පරාසයක පැවතුනි.</p>	<p>2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති හා 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛයෙහි 3.5 වගන්තිය ප්‍රකාර ඉතිරිවීම්වලට හේතු දැක්විය යුතුය.</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි.</p>
<p>(ආ) 2019 දෙසැම්බර් 03 දිනැති අංක 271/2019 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛයේ 7(VI) ඡේදය ප්‍රකාරව 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට භාණ්ඩාගාරයට පියවිය යුතු ශේෂය හා මුදල් පොතේ ශේෂය සැසඳීම සඳහා සකස් කර තිබුණු අක්මුදල් ගැලපීම් ගිණුමේ භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබුණ මුද්දර ආදායම වූ රු.2,646,539,778 ක වටිනාකම අඩුකර දක්වා නොතිබුණි.</p>	<p>දෙපාර්තමේන්තුවට භාණ්ඩාගාරයෙන් ලද මුද්දර ආදායම අග්‍රිම ගැලපුම් ගිණුමෙන් අඩුකර දැක්විය යුතුය.</p>	<p>රු.2,646,539,778 ක් අක් මුදල් ගැලපුම් ගිණුමෙන් ගැලපීම කල යුතු බව පිළිගනිමි.</p>

1.6.2 මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

ඒකාබද්ධ ශේෂ පිරික්ෂුම අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම් නොවන වෙනත් ලැබීම් රු.5,905,655,779 ක් වුවද එම වටිනාකම මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශයේ හා මූල්‍ය ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහය යටතේ රු.3,259,116,002 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.

ඒකාබද්ධ ශේෂ පිරික්ෂුමට අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙනත් ලැබීම් නිවැරදිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

2019 මූල්‍ය ප්‍රකාශනයෙහි ආදායම් නොවන ලැබීම් යටතේ වෙනත් ලැබීම් ලෙස දක්වා ඇති රු.3,259,116,002 ක වටිනාකම රු.5,905,655,779 ලෙස සඳහන් විය යුතු බවට වන විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි.

1.6.3 මූල්‍ය තත්ත්ව පිළිබඳ ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට දෙපාර්තමේන්තු පොත් අනුව මූල්‍ය නොවන වත්කම් ශේෂය, භාණ්ඩාගාර මුද්‍රිත සටහන් සමඟ රු.2,643,420 කින් නොසැසඳුනි.

මූල්‍ය නොවන වත්කම් ශේෂය දෙපාර්තමේන්තු පොත් අනුව හා භාණ්ඩාගාර මුද්‍රිත සටහන් අනුව සැසඳිය යුතුය.

විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි. අදාළ දිසා ගිණුම් කාර්යාලය අනුව වෙනස්කම් ජර්නල් සටහන් මගින් නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

1.6.4 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහයන් යටතේ ආදායම් නොවන ලැබීම් රු.5,749,524,631 ක් විය යුතු වුවද එය රු.8,396,064,408 ක් ලෙස දැක්වීම හේතුවෙන් රු.2,646,539,777 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

ආදායම් නොවන ලැබීම් නිවැරදිව ගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.

නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි. 2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සකස් කිරීමේදී නිවැරදිව මෙම අගයන් ගණනය කිරීමට කටයුතු කරන ලෙසට අදාළ නිලධාරීන් දැනුවත් කළෙමි.

1.6.5 රජයේ නිලධාරීන්ට අත්තිකාරම් ගිණුම පිළිබඳ සැසඳුම් ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
-----	-----	-----
<p>අනුරාධපුර හා කළුතර යන දිසා ගිණුම් කාර්යාල 02 හි කේවල ණය ශේෂ එකතුව සහ පාලන ගිණුමේ ශේෂය අතර රු.3,081,643 ක වෙනසක් පැවතුනි.</p>	<p>කේවල ණය ශේෂය හා පාලන ගිණුමේ ශේෂය අතර සෑම අවස්ථාවකදීම වෙනස්කම් නොපැවතිය යුතු අතර දෙපාර්තමේන්තු විමර්ශන නිම කිරීම කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.</p>	<p>අදාළ වෙනස්කම් අනාවරණය කරගත් පසු ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව විගණනය දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කරමි. කළුතර දිසා ගණකාධිකාරී කාර්යාලයේ රු.1,295,400.00 ක මූල්‍ය වංචාවට අදාළව දෙපාර්තමේන්තු මට්ටමින් අභ්‍යන්තර විමර්ශන සිදු කරමින් පවතී.පරීක්ෂණ අවසන් වූ පසු ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග දැනුම් දීමට කටයුතු කරමි.</p>

1.6.6 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදුකළ යුතු සහතිකවීම්

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
-----	-----	-----
<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී හා ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර, එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදුකර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදුකරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදුකර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදුකළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.</p>	<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර කටයුතු කළ යුතුය.</p>	<p>2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වාගෙන යන බවට සහතික විය යුතු බව පිළිගනිමි.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 අග්‍රිම කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු.2,956,427 ක නොපියවූ අතුරු අග්‍රිම ශේෂයෙන් රු.1,218,530 ක් 2020 පෙබරවාරි 28 දින වන විට නිරවුල් කර තිබුණද ඒ පිළිබඳව හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් 31 දිනට අග්‍රිම ශේෂයන් පියවිය යුතු අතර අග්‍රිම ගිණුමේ අදාළ හෙලිදරව් කිරීම් සිදුකළ යුතුය.	විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි. 2020 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සකස් කිරීමේදී, මූල්‍ය ප්‍රකාශය සකස් කිරීමට පෙර නිරවුල් කර තිබූ අතුරු අග්‍රිමයන් පිළිබඳ විස්තර අනාවරණය කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.

2.2 ආදායම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2018 වර්ෂයේ අවසාන හිඟ ආදායම් ශේෂය රු.536,467,125 ක් වුවද 2019 වර්ෂයේ ආරම්භක හිඟ ආදායම් ශේෂය රු.977,174,695 ක් වූයෙන් රු.440,707,570 ක වෙනස 2018 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමෙන් පසු හඳුනා ගත් හිඟ ආදායම් ශේෂයක් විය.	හිඟ ආදායම් නිවැරදිව හඳුනාගෙන ගිණුම්වල ගැලපීම් කළ යුතුය.	2018 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කරන දින වන විට හිඟ ආදායම් ශේෂය රු.536,467,125 වුවද, ජාත්‍යන්තර තැපෑලට අදාළව හිඟ ආදායම් විශ්ව තැපැල් සංගමයේ රෙගුලාසි වලට අනුව ශුද්ධ ගෙවීම් හෝ ශුද්ධ ආදායම හඳුනාගනු ලැබේ. ඒ අනුව ඊළඟ වර්ෂය තුළ අළුතින් හඳුනාගන්නා ජාත්‍යන්තර තැපැල් ආදායම විශ්ව තැපැල් සංගමයේ රෙගුලාසි වලට අනුව ගැලපීමට සිදුවේ.

(ආ) ආදායම් කාණ්ඩ 32 ක් ඇස්තමේන්තුව සමඟ සැසඳීමේදී හිතකර විචලතාවය රු.2,165 ක සිට රු.186,829,804 ක් දක්වා වූ පරාසයක පැවති අතර එය සියයට 1.42 සිට සියයට 98.96 දක්වා පරාසයක් විය. ආදායම් කාණ්ඩ 27 ක අහිතකර විචලතාවය රු.7,988 ක සිට රු.65,917,309 ක් දක්වා වූ පරාසයක පැවතුණ අතර එය සියයට 4.5 සිට සියයට 99.6 දක්වා විය.

2018 ජූලි 20 දිනැති අංක 01/2015 දරන රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු වකුලේඛයේ 3 ප්‍රකාර ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2019 ආදායම් ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී පසුගිය වර්ෂවල ආදායම් හා ඉදිරියේදී සිදු කරනු ලබන ප්‍රවර්ධන කටයුතු පිළිබඳවද සැලකිල්ලට ගනිමින් සිදු කරන ලදී.

2.3 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

අධි ප්‍රතිපාදන ලබාගැනීම හේතුවෙන් පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 01 ක හා ප්‍රාග්ධන වැය විෂයයන් 01 ක ප්‍රතිපාදනය උපයෝජනය කිරීමෙන් පසුව සියයට 13 ක් හා සියයට 20 ක් වශයෙන් එකතුව රු.9,194,797 ක් ඉතිරි වී තිබුණි.

මුදල් රෙගුලාසි 50 ප්‍රකාරව නිවැරදි ඇස්තමේන්තු සකස් කළ යුතුය.

විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි. ප්‍රසම්පාදන අඩුපාඩු හා වියදම් පාලනය නිසා ඉතිරිවී ඇත.

2.4 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළඹීම

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

2017 අප්‍රේල් 27 දිනැති අංක 255/2017 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වකුලේඛයේ 2(ඇ) වගන්තියට පටහැනිව 2019 වර්ෂය සඳහා වූ ප්‍රතිපාදන රහිතව වැය ශීර්ෂ 07 ක් සඳහා එළඹ තිබුණු බැරකම්වල වටිනාකම රු.62,831,513 ක් විය.

2017 අප්‍රේල් 27 දිනැති අංක 255/2017 දරන රාජ්‍ය ගිණුම් වකුලේඛයේ 2(ඇ) ප්‍රකාරව බැරකම් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙනයාම සඳහා පවත්වාගෙන යා යුතු සේවාවන් ලබා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ රු.62,831,713 ක ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා බැරකම් බැඳීම්

ඇති කර ගැනීමට කටයුතු කිරීමට සිදු වූ බව හා සෑම වර්ෂයකම මෙම තත්ත්වය පාලනය කර ගැනීමට කටයුතු කළද අනපේක්ෂිතව පැන නගින කටයුතු නිසාත් මෙම තත්ත්වය උද්ගතවී ඇත.

2.5 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු ගිණුම් 06 ක හඳුනා නොගත් රු.314,133 ක හර ශේෂයක් පැවතුණි.

හඳුනා නොගත් ගෙවීම් හඳුනාගැනීම සිදුකළ යුතුය.

හඳුනා නොගත් ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් හඳුනා ගැනීම සඳහා 2020 ජූනි 29 දින දිසා ගණකාධිකාරීවරුන් දැනුවත් කර ඇත.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම ලබානොගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

සේවක වැටුප් හා අතිකාල පිරිවැය ඉහල යාම, 2018 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2019 වර්ෂයේ අලාභය රු. මිලියන 138 කින් වැඩිවීමට හේතුවී තිබුණද ඊට අනුරූපව ආදායම ඉහල නැංවීමට අවශ්‍ය උපාය මාර්ගික ක්‍රම හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

දෙපාර්තමේන්තුවේ වියදම ආවරණය කර ගැනීමට හා ආදායම ඉහළ නැංවීමට අවශ්‍යවන උපාය මාර්ගික ක්‍රම හඳුන්වා දිය යුතුය.

දෙපාර්තමේන්තු අලාභය 2018 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2019 වර්ෂයේදී රු. මිලියන 137.74 කින් වැඩිවී ඇති බව පිළිගනිමි. දෙපාර්තමේන්තු මෙහෙයුම් අලාභය අවම කරගැනීම සඳහා පස් අවුරුදු සැලසුමක් සකස් කර ඇති අතර ඉදිරි වර්ෂ පහ තුළ ආදායම වියදමට සමපාත කරගැනීම එමගින් අපේක්ෂා කෙරේ.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට නාරාහේන්පිට ගිණුම් කාර්යාලයේ මුද්දර කාර්යාලයේ භෞතික මුද්දර තොගය රු.132,943,642 ක් අඩුවෙන් වාර්තා කර තිබුණි.	මුද්දර තොග ගිණුම සමග භෞතික තොගය නොසැසඳෙන අවස්ථාවලදී ඊට හේතු සොයා බලා සැසඳීමට කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් 31 දිනට නිවැරදි තොගය වාර්තා කළ යුතුය.	රු.132,943,642 ක වෙනස පිළිබඳ පසුගිය මුද්දර තොග වාර්තා හා භාණ්ඩාගාර සටහන් සමඟ පරීක්ෂා කළ අතර 2011 වසරේ සිට මෙම මුද්දර තොග ගිණුමෙහි වෙනසක් පවතින බව හා නාරාහේන්පිට මුද්දර අංශයේ පවතින මුද්දර කාර්යාලයට අයත් මුද්දර තොගය භෞතික තොග ශේෂයට වාර්තා කර නොමැති බව.
(ආ) සමීක්ෂණ මණ්ඩල වාර්තා අනුව මුද්දර අංශයේ ගණකාධිකාරී භාරයේ වූ රු.2,526,800 ක මුද්දර තොගයක උනන්දුව සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 102 ප්‍රකාර මුද්දර උනන්දු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කළ යුතුය.	දෙපාර්තමේන්තු විමර්ශන අංශය විසින් විමර්ශන කටයුතු සිදුකරගෙන යමින් පවතින අතර විමර්ශන අවසන් වූ පසු ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව දැන්වීමට කටයුතු කරන බව.

3.3 කළමනාකරණ දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
(අ) රු.24,251,407 ක් වූ වසර 5 කට අධික කාලයක සිට පවතින ශේෂ අයකර ගැනීමට නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	පැරණි ශේෂ අයකර ගැනීමට ක්‍රියාකළ යුතුය.	ශේෂ අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන ලෙසත් අයකර ගත නොහැකි ශේෂ සම්බන්ධයෙන් ගන්නා ලද ක්‍රියාමාර්ග සහ අයකර

නොගැනීමට හේතු දක්වමින් කපා හැරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරයට යැවීමට ගොනු වශයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස සියළුම දිසා ගණකාධිකාරී කාර්යාල දැනුවත් කර ඇති අතර එසේ ගෙන්වා ගත් ලිපිගොනු මේ වන විට පරීක්ෂා කරමින් පවතී.

(ආ) පැමිණීමේ හා පිටවීමේ වාර්තා නිසි පරිදි පවත්වා ගෙන ගොස් නොතිබූ ගල්කිස්ස තැපැල් කාර්යාලයේ නිලධාරීන් හා සේවකයන් 46 ක් සඳහා අතිකාල වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.5,171,110 ක් ගෙවා තිබුණි.

පැමිණීම පිටවීම විධිමත් ලෙස පවත්වා ඒ අනුව අතිකාල ගෙවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

විගණන නිරීක්ෂණය පිළිගනිමි.

4. නිරසර සංවර්ධන අරමුණු ලභාකර ගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	නිර්දේශය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම
-----------------	----------	----------------------------------

නිරසර සංවර්ධනය පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ වසර 2030 න්‍යාය පත්‍රය ප්‍රකාරව සෑම රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින්ම කටයුතු කළ යුතුව පැවති අතර තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් හඳුනාගත් අරමුණු 17 ක් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු 2017 වසරේදී ඉදිරිපත් කර තිබුණි. මෙම අරමුණුවලින් Bepost ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමුඛස්ථානය දෙන බව දන්වා තිබුණද එම ව්‍යාපෘතියේ නිරසර සංවර්ධන ඉලක්කයන්හි ලභාවීම මැන බැලීම සඳහා නිවැරදි දත්ත පදනමක් බිහිකර ගැනීමට කටයුතු කර ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය. එබැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලභාකර ගත් ඉලක්ක ගත ප්‍රමාණය පිළිබඳ පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

නිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක මැන බැලීමට පැහැදිලි නමැයිලී දත්ත පදනමක් හඳුනා ගත යුතුය.

b-post ඉ ව්‍යාපාර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉලක්ක හා දර්ශක හඳුන්වා දී ඇති අතර මධ්‍ය පරිමාන ව්‍යවසායකයින් 200 ක් පමණ ලියාපදිංචි වී ඇත. තවද 2019 – 2023 වර්ෂ තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර ඇති පස් අවුරුදු සැලැස්මට ඇතුළත් කර ඇත. 2019 වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුවට මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රු. මිලියන 9 ක ප්‍රතිපාදන ඉල්ලා සිටි නමුත් එය නොලැබීම මත ඉදිරි කටයුතු කළ නොහැකි විය. 2020 වර්ෂය සඳහාද මේ සඳහා ප්‍රතිපාදන ඉල්ලුම්කර ඇත.

5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

නිර්දේශය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට 1,350 ක් ව පැවති පුරප්පාඩු අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ පුරප්පාඩු 58 ක් හා තෘතීය මට්ටමේ පුරප්පාඩු 32 ක් ඇතුළත් වී තිබුණි. එම පුරප්පාඩු සම්පූර්ණ කිරීමට හෝ අනුමත කාර්යමණ්ඩලය සංශෝධනය කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව අපොහොසත් වී තිබුණි.

පුරප්පාඩු පිරවීම හෝ සේවක සංඛ්‍යාව සංශෝධනය කිරීම කළ යුතුය.

තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරප්පාඩු වෙනුවෙන් අත්‍යවශ්‍ය බඳවාගැනීම් සඳහා මේ වනවිට මූලික කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.